

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Valiokunnan lausunto
20.9.2023

Monipalveluvaliokunnan lausunto Pirkanmaan psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden selvitystyöryhmän loppuraportista

Monipalveluvaliokunta on käsitellyt psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden selvitystyöryhmän loppuraportista kokouksessaan 20.9.2023. Valiokunta lausuu seuraavasti:

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen selvitys on laaja ja hyvin valmisteltu. Työssä on ollut mukana useita asiantuntijoita, työntekijöiden ja mielenterveysjärjestöjen edustajia.

Kehittämishjelman 2023–2025 neljä pääkohtaa ovat hyvin perusteltuja. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistaminen helpottaa erikoissairaanhoidon painetta ja auttaa jonotilanteen purkamisessa. Selvityksessä on huomioitu mielenterveysjärjestöjen ja kolmannen sektorin resurssit ja yhteistyön kehittämisen tarpeet.

Henkilöstö on tärkein tekijä palvelujen tuotannossa: työnjako eri henkilöstöryhmien välillä, palkkauksen kehittäminen ja johtamisen parantaminen on hyvin huomioitu luonnoksessa. Jatkossa tulisi kuitenkin huomioida, että ammattilaiset tekevät koulutustaan vastaavaa työtä ja tarvittaessa on palkattava avustavaa henkilökuntaa tukemaan ammattilaisten keskittymistä perustyöhönsä ja hakea säästöjä kohdistamalla tehokkaasti oikeat ihmiset oikeisiin tehtäviin. Tarvittaessa työnkuvia tulee tarkastella kriittisesti ja muuttaa rohkeasti.

Yhteistyö kuntien ja niiden koulutoimien kanssa on tärkeää mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisyssä.

Hyvinvointialueen tulee pyrkiä tiiviiseen yhteistyöhön yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa, jotta koulutettua työvoimaa saadaan mahdollisimman paljon mielenterveys- ja päihdepalveluihin.

Palveluiden osaoptimoinnin välttäminen ja tehtävien toimenpiteiden seuranta on tuotu hyvin esiin raporttiluonnoksessa.

Raporttiluonnos on laaja ja toimenpiteitä runsaasti. Työhön tarvitaan riittävät henkilö- ja talousresurssit!

Monipalveluvaliokunta pohtii seuraavia asioita:

1. Selvitys on erittäin laaja, miten suunnitelmat saadaan käytäntöön ja mitkä asiat priorisoidaan?
2. Miten päihde- ja mielenterveyspalvelut sovitetaan yhteen, jäävätkö päihdepalvelut jalkoihin? Lisätäänkö päihdepsykiatrian avopalveluita ja osastopaikkoja? Miten mielenterveyspalvelut hoitavat jatkossa myös päihdeasiakkaita?
3. Miten hyvinvointialue varmistaa riittävät talousresurssit mielenterveys- ja päihdetyölle?
4. Miten perustason palveluita vahvistetaan, toimivatko konsultaatiot?
5. Puhelin- ja digipalvelujen kehittäminen, psykiatristen sairaanhoitajien osaamisen hyödyntäminen?
6. Poliklinikoiden ensikäyntien lisäämismahdollisuudet, jotta jatkohoitoarviot voidaan tehdä nopeasti?
7. Henkilöstön koulutuksen lisäyksen tulee näkyä palkkauksessa.
8. Ketkä ovat vastuuhenkilöt ja miten toimenpiteiden seuranta toteutetaan?
9. Miten hyvinvointialue voi estää nuorten aikuisten syrjäytymistä? Tilastokeskuksen 3/23 tilaston mukaan Suomessa oli 87 000 18–29-vuotiaista, jotka olivat työn tai koulutuksen ulkopuolella. Pirkanmaalla vastaava luku olisi n. 8700. Suurimpina syinä mielenterveyden ongelmat ja pitkäaikainen kiusaaminen. Tästä ryhmästä tulevat suurella todennäköisyydellä uudet/osa uusista asiakkaista tai huomattavasti tai paljon uusia asiakkaita/potilaita. Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Onko olemassa keinoja tunnistaa näitä henkilöitä?
10. Miten koordinoidaan yhteistyö: KELA, YTHS, opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuollot (työkyvyn varhainen tuki/välittäminen/puuttuminen, työkyvyn arviot), kolmas sektori ja yksityinen terveydenhuolto?
11. Järjestöjen ja ostopalvelukumppanien tiiviimpi mukaanotto palvelujen ja toiminnan kehittämisessä?

Monipalveluvaliokunnan puolesta 20.9.2023

Markku Virkamäki, puheenjohtaja

Mauri Jussila, 1. varapuheenjohtaja